

האם מותר לאכול ולשתות לפני סעודת פת?

פת שברכתה 'המוציא' קודמת לכל המאכלים. וברוב המקרים חובה להקדימה מסיבה נוספת - שכאשר מתעתד לאכול סעודת פת, אסור לברך על מאכלים נוספים שמתעתד לאכול, כדי שלא לגרום 'ברכה שאינה צריכה'; ועליו לאוכלם בסעודה, שאז הם נפטרים בברכות הסעודה. ועם זאת, אם ישנה סיבה לאכילת מאכל מסוים לפני הסעודה - מותר להקדימו ולברך עליו לפני הסעודה. וכן מותר לשתות מעט משקה לפני הסעודה, כדי לפטור את המשקאות שבסעודה מברכה ראשונה לכל הדעות, (ראה שו"ע קעד, ז). [שו"ע ה, ומשנ"ב ל; ביאורים ומוספים דרשו, [24-23

האם סדר מסוים הנהוג בסעודה דוחה את דיני הקדימה?

כל דיני הקדימה לברכה שעליהם למדנו עד כה, אינם אמורים באופן שחפץ לאכול באותה שעה רק מאכל אחד, ומונח לפניו מאכל אחר חשוב יותר או חביב יותר. וגם כשחפץ לאכול שני מאכלים, אך רק אחד מהם מונח לפניו, אינו צריך להמתין עד שיביאו לפניו את השני, אף כשעל פי סדר דיני הקדימה הוא קודם לראשון. וכמו כן, אם חפץ לאכול שני מאכלים, אשר מנהג המקום, או מנהגו שלו, לאוכלם בסדר מסוים - רשאי לאוכלם כפי הסדר הנהוג, גם כשעל פי סדר דיני הקדימה יש להקדים את השני. [שו"ע ה, משנ"ב לא, ושעה"צ כ; ביאורים ומוספים דרשו, [25

ברכת 'מזונות' על אורז ולפניך גם 'פתיתים' - האם נפטרו הפתיתים מברכה?

האוכל כמה מאכלים שברכתם שווה, לכתחילה יכוון לפטור את כולם בברכתו, ובדיעבד נפטר כל מאכל המונח לפניו. אולם, אם אחד מהם ראוי להקדמה על פי סדר דיני הקדימה, כגון 'פתיתים' ואורז (ראה תקציר למחר), וברך על האחר - אין הראוי להקדמה נפטר בברכת השני אלא אם התכוון במפורש לפוטרו. ולכתחילה יש לחשוש גם לשיטות אחרות בנוגע לדיני הקדימה אשר לא נפסקו להלכה, כיון שאם לא התכוון במפורש לפטור את המאכל הראוי להקדמה על פי שיטות אלו, נמצא לשיטות אלו הוא אוכל אותו ללא ברכה. [שו"ע ה, ומשנ"ב לב וילג; וראה ביאורים ומוספים דרשו, [26

אתמול למדנו

- סדר הקדימה לברכה לשני מאכלים משבעת המינים, הוא על פי סדר הזכרתם בתורה: "אָרֶז חֲטָה וּשְׂעִירָה וְגִבְרִין וְתֵאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶז יְיִת שְׁמֹן וְדָבָשׁ". וכל הסמוך ל'ארץ' הראשונה, חשוב יותר מהסמוך ל'ארץ' השנייה, חשוב יותר מהרחוק מה'ארץ' הראשונה. ולפיכך, סדר חשיבותם הוא: חיטה, זית, שעורה, תמר, גפן, תאנה ורימון.
- גרגירי חיטה ושעורה שברכתם 'האדמה' - נחלקו הפוסקים אם הם נכללים בדין הקדימה הנ"ל וקודמים לפרי משבעת המינים שברכתו 'העץ'.

מחר נלמד

- מדוע למאפה יש דין קדימה לברכה על פני תבשיל?
- סיכום דרגות הקדימה לברכה
- האם מאכל קודם לברכה למשקה?